

OKULA HAZIR BULUNUŞLUK

Okul öncesi ve ilköğretim kurumları yönetmeliğine göre;

Okul öncesi eğitim kurumlarında okula kayıt:

- a) Anaokulu ve uygulama sınıflarına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 36 ayını tamamlayan ve 66 ayını doldurmamış çocukların kaydı yapılır.
- b) Ana sınıflarına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 48 ayını dolduran ve 66 ayını doldurmamış çocuklar kaydedilir. Ancak bir grup oluşturabilecek kadar çocuk bulunmayan okullarda 36-47 ay arası çocuklar da ana sınıfına kaydedilebilir.
- c) 67, 68 ve 69 aylık olup da velisinin yazılı talebi veya sağlık raporu doğrultusunda ilkokula kaydı bir yıl ertelenen çocuklar okul öncesi eğitim kurumlarına öncelikle kaydedilir.

İlkokula kayıt:

- a) İlkokulların birinci sınıfına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 66 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Gelişim yönünden ilkokula hazır olduğu anlaşılan 60-66 ay arası çocuklardan, velisinin yazılı isteği bulunanlar da ilkokul birinci sınıfa kaydedilir.
- b) Okul müdürlükleri, yaşça kayıt hakkını elde eden çocuklardan 66, 67 ve 68 aylık olanları velisinin vereceği dilekçe; 69, 70 ve 71 aylık olanları ise ilkokula başlamaya hazır olmadıklarını belgeleyen sağlık raporu ile okul öncesi eğitime yönlendirebilir veya kayıtlarını bir yıl erteleyebilir.

İlkokula Hazırlık Çalışmaları Nedir?

Hazırlık çalışmaları; çocukların okul öncesi eğitim kurumlarına devam ettiği süre boyunca sosyal ve duygusal, motor, bilişsel, dil ve öz bakım becerileri gibi bütün alanlarda eşit şekilde desteklendiği çalışmaların bir bütünüdür. Bu alanda yapılacak çalışmalar çocuğun okul öncesi eğitim kurumuna başladığı ilk günden itibaren bütün gelişim alanlarını kapsamalı ve birbiri üzerine eklenerek gitmelidir. Çocuğun bir beceriyi tam anlamıyla kazanabilmesi için uzun yıllara ihtiyaç vardır. Başka bir deyişle, **ilkokula hazırlık çalışmaları genel anlayışın aksine, sadece okul öncesi eğitim kurumlarında okuma yazmaya hazırlık etkinlikleri içinde yapılan bir senelik çalışmalar değildir. Okul öncesi eğitim programının bütünü aynı zamanda ilkokula hazırlık programıdır.** Okul olgunluğu ancak bu şekilde kazanılabilir. Okuma yazmaya hazırlık çalışmaları ilkokula hazırlık çalışmalarının içerisinde yer alan ve çocukların ilkokula geçişini kolaylaştırmak, hazır bulunuşluk düzeylerini artırmak amacıyla yapılan etkinliklerdir. **Kesinlikle okuma veya yazma öğretmek amacını taşımamaktadır. Programda okuma ve yazma öğretimi yoktur.** Okul öncesi eğitimde amaç, çocuklara okuma ve yazma öğretmek değil, onların ilkokulda okuma ve yazmayı hızlı öğrenebilmesi için gereken ön becerileri kazandırmaktır. Çocukların öncelikle, okuma yazmanın gerekliliğini ve gerçek yaşam ile ilişkisini anlamaları önemlidir. Böylece çocukların, okuma yazmaya okula karşı olumlu bir algı geliştirmeleri desteklenecektir.

Okuma yazma için farkındalık yaratmak ve heveslendirmek; yapılacak çalışmaların amacına ulaşabilmesi açısından son derece önemlidir. Aşağıda verilen örnekler ilkokula hazırlıkta temel olan becerilerin gelişimini desteklemeye yöneliktir:

- Görsel algı çalışmaları (el-göz koordinasyonu, şekil-zemin ayrımı, şekil sabitliği, mekânda konum, mekânsal ilişkiler)
- İşitsel algı/ fonolojik farkındalık çalışmaları (dinleme, konuşma, sesleri hissetme, ayırt etme)
- Aynı sesle başlayan ve biten kelimeler üretme

- Dikkat ve hafıza çalışmaları (benzerlikleri ve farklılıkları bulma, akılda tutma, hatırlama gibi)
- Temel kavram çalışmaları (program kitabındaki kavram listesinde bulunan ve gerekli görülen diğer kavramlar ile ilgili çeşitli çalışmalar)
- Problem çözme ve tahmin çalışmaları
- Kalem kullanma ve el becerisi çalışmaları (kalemi doğru tutabilme, kalem kontrolü ve doğru kullanabilme, çizme, boyama, kesme, katlama, yoğurma, yapıştırma gibi)
- Öz bakım becerilerini geliştirme çalışmaları
- Güven ve bağımsız davranış geliştirme çalışmaları
- Sosyal ve duygusal olgunluk geliştirme çalışmaları
- Okuma yazma farkındalığı ve motivasyon geliştirme çalışmaları
- Duyu eğitimi, nefes ve ritim çalışmaları gibi diğer etkinlikler

Okul Olgunluğu Nedir?

Atalay Yörükoğlu okul olgunluğunu, “okula başlama çocuk yönünden, belli bir ruhsal olgunluğa ulaşmış olmayı gerektirir. Zihin yetenekleri bakımından, çocuğun yaşına uygun bir öğrenme ve kavrayış düzeyine varması ilk koşuldur. Zekası yerinde olan bir çocuk da ruhsal bakımdan evden kopabilme olgunluğunu göstermeyebilir” şeklinde ifade eder (Yörükoğlu, 1993). Dikkatlerini 40 dakika kadar yoğunlaştırmaları, kendi kendine giyinme becerisini (fermuarını çekme, düğmesini ilikleme, ayakkabı bağlama v.b.) kazanmış olmaları, sırada dik ve belli bir mesafede oturmaları, tuvalet kontrolünü sağlamış olmaları, kendi temizliklerini yapabilmeleri, sırasını bekleme ve sabır göstermeleri, tenefüslerde kendilerini korumaları ve dengeli hareket etmeleri, kendi sorumluluklarını taşımaları, anneden ve evden kolay ayrılabilmeleri, anneden ayrı oldukları için kırıklık duymamaları önemlidir.

Öğretmen ile kolaylıkla iletişim kurabilmeleri, öğretmenin verdiği talimatlara uymaları, diğer çocukların varlığına katlanabilme ve onlarla baş edebilmeleri, kendinilerini ifade edebilmeleri, arkadaşlık ilişkileri ve iletişim kurma becerileri, ilköğretimin 1. sınıfındaki çocuğun okula uyumu ve öğrenme başarısındaki en temel yeterliliklerdir. Yönergeleri takip etme, sessiz dinleme yanında, büyük ve küçük kas gelişimi ve duygusal beceriler (kendi duygularını uygun biçimde ifade etme, başkalarıyla empati kurabilme), öz bakım da büyük okullar için tamamlanmış olmalıdır. Aileler, çocukları için ideal okulu bulmadan önce mutlaka birkaç okulu gezmeli, incelemeli ve beklentilerini tatmin edip etmeyeceğine karar vermelidir. Örneğin bazı aileler çocuklarının ilkokulda sosyal etkinliklere (spor, drama, müzik, tiyatro, bilgisayar v.b.) katılımına çok önem verebilir ya da bazı aileler şehirden uzak, temiz havası olan yeşillik bir mekandaki okulları tercih edebilirler. Aileler seçenekler üzerinde karar verirken hangi özelliklere önem veriyorlarsa bu özellikleri taşıyan okullarla ilgilenmelidirler.

Okul Seçerken Ailelerin Cevap Aradığı Sorular

- Çocuğumun gideceği ilkokulun tam gün ya da yarım gün eğitim vermesi bizim beklentilerimize ve çocuğumuzun özelliklerine cevap vermeli mi?
- Çocuğumun ilkokulu şehrin merkezinde mi yeşillik bir alan içinde mi olmalı, yakınlık ne olmalı?
- Genç ve dinamik bir öğretmenin enerjisine mi, yaşlı fakat deneyimli bir öğretmenin birikimine mi güvenmeliyim? Kadın/erkek öğretmen farkedir mi?
- Tecrübeli fakat eski okullar mı, yoksa yenilikleri sunmayı hedefleyen yeni girişimleri sergileyen okullar mı çocuğuma daha çok fayda sağlayabilir?

- İlkokul döneminde özel ilkokul deneyimi çocuğuma kazanç sağlar mı, çocuğumun ilkokulda ikinci bir dil öğrenmesi gerekir mi?
- Çocuğum bu okula girdiğinde, herhangi bir sağlık sorunu olduğunda anında ve yeterli tıbbi yardım görebilir mi?
- Okulun, psikolojik rehberlik ve danışmanlık hizmetleri benim ve çocuğumun ihtiyaçlarını karşılayabilir düzeyde mi?
- Okulun emniyet ve güvenlikle ilgili tedbirleri yeterli mi?
- Okulun benimsediği bilimsel, çağdaş, yaratıcılığı destekleyen bir öğretim ve eğitim felsefesi var mı? Ya da bir başka eğitim felsefesini kendine ilke edinmiş mi?
- Çocuğumun sosyal yönünü geliştirip destekleyecek, sanat, spor vb. gibi sosyal faaliyetler yeterli mi?

Anaokuluna Gidenler İçin

- Çocuğunun gideceği okula alışması için o okulun anasınıfına gitmesini isteyen velilerimizin anasınıfı ve ilkokulu aynı binada olan, bahçe, yemekhane bölümleri yakın/ortak olan okulları seçmelerini öneririz. Yoksa alışınlar derken, iki yıllık bir sürece farklı iki bina, kişiler, alışkanlıklar ve buna ilişkin uyum süreci yaşanacağı unutulmamalıdır.
- Çocukların tek bir masalı sınıfı değil, geniş oyun alanları olan okullara gitmelerini; günlerinin en az yarısını içerde ve/veya dışarda serbest oyun ile geçirmelerine fırsat veren okulları seçmenizi öneririz. Çünkü onlar hala çocuk ve "Oyun çocuğun işidir."
- Her çocuk farklı öğrenir; bu nedenle esnek, sınıftaki çocukların öğrenme yöntemlerine uygun bireysel öğrenme fırsatları da yaratan programlar uygulandığından emin olun 😊 Programda günlük yaşamla ilişki kurabilecekleri geziler, konuklar, uygulamaya ilişkin deneyimler önemlidir.
- Bu yaş tenefüs yaşı değildir, buna dikkat edin 😊

Okul Seçerken

Ailelerin ilkokul seçimine yönelik kararlarında etkin olan iki boyut vardır. Bunlardan ilki **çocuk**, diğeri ise **aile** boyutudur. **Bu çok genel anlamda ilkokulun özelliklerinin, çocuğun ve ailenin beklentilerine ve özelliklerine uygunluğu prensibini içerir. İlkokul seçiminde, çocuk boyutuyla ifade edilmek istenen, çocuğun gideceği okulu kendisinin seçmesi demek değildir. Bu yaştaki çocuk böyle önemli bir kararı alabilecek sosyal ve zihinsel olgunlukta değildir. Çocukların fikirleri alınabilir ancak son karar ailenin olmalıdır. Burada çocuk boyutuyla vurgulanmak istenen, okul seçimi sırasında ilkokulun yapısının, çocuğun özelliklerine ve ihtiyaçlarına cevap verip vermeyeceğinin tespit edilmesidir.**

Çocuk İçin Kaygı Verici Sorular

- Burası neresi, nasıl bir yer? Oldukça da büyük bir bina, acaba burada kaybolur muyum?
- Anne ve babam beni almaya gelecekler mi, ya servisimi bulamazsam, servisimi kaçırsam evime nasıl gideceğim?
- Bu kadar kalabalık olduğunu bilmiyordum, bana zarar verirler mi, öğretmenimin beni sevmeye benimle ilgilenmeye vakti olacak mı?
- Arkadaşlarımı, .. Öğretmenimi çok özledim.
- Bütün bunları nasıl öğreneceğim, Peki ya arkadaşlarım benimle alay ederler mi?
- Hep masa başındayız, geziye gitmek, OYNAMAK İSTİYORUM.

- Nasıl tuvalete gideceğim, izin almak istesem öğretmenim verir mi?
- Özetle “Buradaki kurallar anaokulundan daha çok ve daha zor. Biraz zamana ihtiyacım var. Bana anlatılanları anlasam da zayıf not almak istemiyorum. Çünkü tembeller pek sevilmiyor! Ben ne yapacağım” duygusu çocuklarımızı zorlayabilir.

Çocuğum Hazır mı?

- Marmara İlköğretime Hazır Oluş Ölçeği
- Frostig (Algı, koordinasyon)
- Metropolitan (bu grubun yaşı uygun değil)
- Peabody Alıcı Dil
- AGTE (Ankara Gelişim Envanteri)
- Denver II Gelişimsel Tarama Testi
- Gelişim Kontrol Listeleri
- Gözlem Formları

Bu ölçekler bardak kullanabilmesinden, ev adresini bilmesine, kavram bilgisinden, kelime bilgisine çok sayıda veriyi değerlendirir.

Dadya’nın Notu:

- En iyi olduğunu düşündüğünüz okul değil, çocuğunuzun kişilik özelliklerine uygun okul doğru okuldur.
- Güven ve bağımsız davranış geliştirmekte zorlanan, sosyal ve duygusal olgunluk geliştirme geliştirememiş çocukların zamana ihtiyaçları olduğunu unutmayın 😊
- Nihai kararınızı veremediyseniz, verdiğiniz karardan emin değilseniz, harekete geçmek için doğru zaman değildir.
- Okul; çocukların hayatı deneyimledikleri yerdir; sanat, spor etkinlik fırsatlarını da değerlendirmeniz yerinde olacaktır. Unutmayın; alışkanlıkların kazanılması deneyimlerle ilgilidir.
- Çocuklarımız yaş gelişim özelliklerini gösteren mutlu çocuklar, bunu unutmayın 😊
Çocuklarımıza iyi bakın 😊😊😊

Sevgiyle kalın,

Çocuk Gel. Uzm.Serap Antepli- Yasemin Yıldız

DADYA REHBERLİK SERVİSİ

KAYNAKÇA

Ü. Büşra Ülkü, ANASINIFI VE İLKÖĞRETİM 1. SINIFA DEVAM EDEN ÇOCUKLARIN VELİLERİ VE ÖĞRETMENLERİNİN, ÇOCUKLARIN OKUL OLGUNLUĞU HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ, Çukurova Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2007. Oktay A. Ve Unutkan Ö. P. (2005), Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar (Yayıma Hazırlayan Doç. Dr. Müzeyyen Sevinç), İlköğretime Hazır Oluş ve Okul Öncesi Eğitimle İlköğretimin Karşılaştırılması, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2005. Oktay A. Ve Unutkan Ö. P. (2006), Marmara İlköğretime Hazır Oluş Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Standardizasyonu, 1. Uluslar arası Okul Öncesi Eğitim Kongresi (Bildiri), Bildiri Kitabı (Yayıma Hazırlayanlar Oya Ramazan, Kadriye Efe, Gülçin Güven). Oktay, A. (2000), Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem, İstanbul: Epsilon Yayınları, 2 Baskı. Katz, L. (1991), “Readiness: Children and Schools”

Doç. Dr. Nilüfer Darıca, Hacettepe Ün. Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Belma Tuğrul
<http://www.egitim.com> <http://www.colukcocuk.com.tr> Doğan Cüceloğlu Başarıya Götüren Aile Ailelere İpuçları,
TED Ankara Koleji Yayını, 2002

Dadya

Montaigne'nin yüzyıllar önce belirttiği gibi "Çocukların oyunu, oyun değil, onların en ciddi uğraşıdır." Spencer oyunu, fazla enerjinin harcanması olarak nitelendirmiş, böylelikle gerginliğin azalacağını savunmuştur. Gross'a göre oyun, gerçek yaşama alışma egzersizidir. Karr'a göre oyun, bedenin gelişimini sağlayan uyarıcı bir etkidir. Bazı alışkanlıklar oyun yoluyla yinelenirken öğrenilir. Piaget'e göre oyun, bir uyumdur. Garry Landreth "Kuşlar uçar, balıklar yüzer, çocuklar oyun oynar" derken, Montessori "Oyun çocuğun işidir" demektedir.